

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИЗ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ (БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник тез доповідей
VI Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів,
аспірантів та ад'юнктів
18-19 листопада 2021 року

Львів 2021

«Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)»: збірник тез доповідей VI Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 18-19 листопада 2021 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 294 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Андрій КУЗИК, доктор сільськогосподарських наук, професор

Василь КАРАБИН, доктор технічних наук, доцент

Марта ЛАБАЧ, кандидат філологічних наук, доцент

Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук

Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук

Тетяна КОНІВЦЬКА, кандидат педагогічних наук

Збірник укладено за тезами доповідей VI Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» 18-19 листопада 2021 року.

Матеріали друкуються українською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій

- Секція 1. Мова й культура – головні ідентифікатори нації*(до 150 річниці від Дня народження Лесі Українки)*.
- Секція 2. Українська культурно-національна складова світової цивілізації. Культура і війна.
- Секція 3. Етичне й естетичне в культурі. Релігія як сфера культури.
- Секція 4. Соціокультурний вимір науки. Соціально-психологічні чинники культуротворення. Інформаційно-комунікаційні технології як новітня форма існування культури.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

Анна ІВАНІВ

КОНФЛІКТИ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА213

Соломія ІЛЬНИЦЬКА

РОЗКРИТТЯ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ З ООП В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ217

Арсен КЛИМПУШ

ВОЛЬОВІ ЧИННИКИ ТВОРЕННЯ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ220

Natalia KOVALCHUK

PROFESSIONAL GENDER STEREOTYPES223

Емілія КОСТИШИН

СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ МАТЕРИНСТВА226

Ілля КРИВОРУЧКО

ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ «КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я», ЯК КОМПОНЕНТУ ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ234

Роксолана КУШТА

ЦІННІСНІ ТА КУЛЬТУРНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУСПІЛЬНО АКТИВНИХ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ237

Марія МЕЛАЙ

МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА241

Марія МОШОВСЬКА

МОЛОДА СІМ'Я ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ243

Віталій – Володимир НЕЧИПІР

СКЛАДОВІ УСПІХУ ОРАТОРА248

Євгеній ПОРЯДІН

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧНОСТІ ЯК ДТЕРМІНАНТА ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ251

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ (БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

немає жодних «заборонених тем» і «канонічних тлумачень», коли ми говоримо про українських класиків: Шевченко не обов'язково завжди вболіває за долю селян, а Франко — не лише каменяря, а й «у біса декадент».

Втім, коли йдеться про літературу та інтерпретацію як окреме мистецтво, *text is the first*, тож починаймо насамперед читати художню літературу. Вдумливо, повільно, з любов'ю.

ЛІТЕРАТУРА

1. <https://bazilik.media/creative-reading-chomu-knyzhky-potribno-chytaty-povilno/>
2. https://culturalproject.org/journal/tpost/huu7nfs7g1-bogdana-romantsova-sogodn-teksti-opovday?utm_source=google&utm_medium=social%20media&utm_campaign=bogdana-romantsova&fbclid=IwAR0yt4iYWD1Qo0CF7_186qHF1tHbianQrnRGBRg4CdHGKAfMXkH3pIBT0P8

УДК 37.064.3

КОНФЛІКТИ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Анна Іванів

*Науковий керівник - митрофорний протоієрей Роман Великий,
доктор філософії, доцент кафедри соціальної роботи, управління та
суспільних наук, Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності*

Зростання напруженості у сучасному суспільстві обумовлює збільшення різноманітних конфліктів та необхідність їх всебічного вивчення з метою нівелювання негативних наслідків та

якнайповнішого використання закладених у них позитивних можливостей для розвитку особистості. Знання чинників, які обумовлюють виникнення міжособистісних конфліктів, дозволяє розробити комплекс методів, спрямованих на їх профілактику та формування навичок успішного вирішення. Така робота дозволяє не лише допомогти особистості одержати знання про ефективні способи розв'язання конфліктів, але і надає їй інформацію про основні психологічні особливості, які зумовлюють виникнення міжособистісних конфліктів, про можливості саморегуляції у складних життєвих ситуаціях, здійснює цілеспрямований вплив на особистість з метою гармонізації її психічного та соціального життя. Проблема конфліктів завжди приваблювала дослідників і розроблялася представниками різних психологічних напрямків як у зарубіжній, так і у вітчизняній психології. Зокрема, у зарубіжній психології найбільш цікавими є розробки представників різних наукових підходів: психоаналітичного (З. Фрейд, К. Юнг та А. Адлер);

Конфлікт – це зіткнення протилежних інтересів чи поглядів, що визначає зміст конфліктної ситуації. При цьому остання є типовим явищем для процесу, учасники якого працюють для досягнення єдиної мети. Вона зазвичай виникає через різні точки зору, різні погляди на розв'язання проблеми та досягнення якнайкращого результату [6, с. 198].

Таким чином, стратегія поведінки особи формується на основі типу особистості. Дослідження О. Анцупова, М. Боришевського, Н. Грішиної, Є. Єгорова, С. Єреніна, О. Журавльова, В. Кушнірука, Г. Ложкіна, О. Шилова пов'язані саме з визначенням характеристик учасників конфліктної взаємодії та типології психологічних особливостей поведінки особистостей в конфлікті [1, с.79].

Студентське середовище не позбавлене конфліктних ситуацій, оскільки тут виникає безліч різноманітних проблем. Вони можуть відбуватися безпосередньо в навчальному закладі або ж за його

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ (БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

межами. Проблемні ситуації студентів досить різноманітні та масштабні за своїм проявом. Однак варто відзначити, що найбільше вони пов'язані з навчанням і з особистими причинами психологічного й соціального характерів. Люди не реагують на всі ситуації з нашої точки зору, кожен керується власними принципами, ідеалами та переконаннями [2, с. 321-323].

Юнацький вік, властивий переважній частині студентства – це особливий момент розвитку, коли однаково динамічно наростає вразливість і розвивається потенціал особистості. Сферою виникнення міжособистісних конфліктів стає процес спілкування з ровесниками, для якого в цей період характерними є тенденції до розширення та індивідуалізації (вибірковості). В середовищі студентів постійно йде процес самоствердження в групі. В цей час на мотивацію їх поведінки великий вплив роблять темперамент, риси характеру і рівень вихованості. Дослідники указують, що студентів характеризує загострене почуття власної гідності, максималізм, категоричність і однозначність етичних критеріїв, оцінки фактів, подій, власної поведінки. До старших курсів міжособистісні взаємодії студентів набувають більш усвідомленого характеру, відбувається формування мікрогруп за принципом міжособистісної сумісності, в яких міжособистісні конфлікти стають рідкісним явищем.

Часто конфлікти виникають через критику. Для того, щоб вона була неконфліктогенною та конструктивною, потрібно знати правила критики та вміти без образ сприймати критику на свою адресу. Слід зазначити, що з метою профілактики та більш конструктивного розв'язання конфліктів доцільним є проведення просвітницької роботи, спрямованої на поширення, популяризацію конфліктологічних знань, формування конфліктологічної та конфліктної компетентності, а також на підвищення загальної комунікативної культури.

Таким чином, попередження міжособистісних конфліктів є одним з найважливіших завдань студентського колективу, попередити конфлікт набагато легше, ніж конструктивно вирішити його. Профілактика міжособистісних конфліктів серед юнаків та дівчат повинна вестися одночасно по всіх напрямках: створення об'єктивних умов, що перешкоджають виникненню і деструктивному розвитку передконфліктних ситуацій; оптимізація організаційно - управлінських умов роботи студентів; блокування особистісних причин виникнення конфліктів; усунення соціально - психологічних причин виникнення міжособистісних конфліктів серед юнаків та дівчат, проведення просвітницької роботи. Запобіганню конфлікту сприяє все, що забезпечує збереження нормальних міжособистісних стосунків, зміцнює взаємну повагу й довіру.

Огляд соціально-педагогічної літератури та аналіз наявних даних щодо проблемної міжособистісної взаємодії студентів під час навчання та дозвілля засвідчив відсутність науково-обґрунтованих праць, присвячених психологічній діагностиці та попередженню проблемної міжособистісної взаємодії студентів, наданню психологічної допомоги суб'єктам та об'єктам проблемної міжособистісної взаємодії. На нашу думку серед перспективних напрямків подальших досліджень даної проблеми є розробка соціально-педагогічного інструментарію діагностики та попередження проблемної міжособистісної взаємодії студентів у ВНЗ. Крім цього потребують подальшого вивчення шляхи виявлення проблемних сфер міжособистісної взаємодії студентів та засоби і можливості їх усунення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Альошина Ю. Е. Проблеми теорії і практики медіації /Ю. Е. Альошина // Особистість, спілкування, групові процеси : Зб. оглядів. – К., 1991. – 156 с.
2. Анцупов А.Я. Конфликтология: учебник для вузов /

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ (БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

А.Я. Анцупов, А.И. Шипилов. – М.: Эскимо, 2009. – 512 с.

3. Васянович Г. П. Основи психології : навчальний посібник / Григорій Петрович Васянович– К. : Педагогічна думка , 2012. – 114 с.

4. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України / Г. І. Луцишин. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 200 с.

5. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей. Укл.: Кононець М.О. – К. : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. – 48 с.

6. Хасан Б.И. Конструктивная психология конфликта / Б.И. Хасан. – СПб.: Питер, 2003. – 250 с.

УДК 373.018

РОЗКРИТТЯ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ З ООП В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Соломія Ільницька

*Науковий керівник – Віта Грицанюк, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, к.політ.н., доцент,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Діти з особливими освітніми потребами мають таке ж право на інтеграцію в суспільство, отримання якісної освіти, здобуття професії як й інші та ін. Зрозуміло, що така дитина відчуває значні труднощі у закладі загальної освіти, однак спільне навчання буде досвідом, яким вона зможе скористатися в подальшому житті. Для того, щоб такий досвід був позитивним, необхідно організувати